

פרשת ואתחנן

ואתחנן אל ה' בעת ההוא... ה' אלקים אתה החלות להראות את עבדך את גדלך (ג, כג-כד)

ברש"י: ואתחנן - אף על פי שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא מתנת חנם.

כתב הש"ך לבאר את דברי משה רבנו, כי הנה על הפסוק: "ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך" (שמות לג, יט) מובא במדרש: "באותה שעה הראה ה' למשה את כל האוצרות של מתן שכר המתוקנים לצדיקים.

שאל משה רבנו: 'אוצר זה של מי הוא?

- 'וה' ענה לו: 'של עושי מצוות'.
- 'והאוצר הזה של מי הוא'?
- 'של מגדלי יתומים'.
- 'והאוצר הזה של מי הוא'?
- 'של גבאי צדקה'.

וכן כל אוצר ואוצר.

לאחר מכן ראה משה אוצר גדול.

אמר: 'אוצר זה של מי הוא'?

אמר לו הקב"ה: 'מי שיש לו אני נותן משכרו, ואם אין לו, אני נותן לו חנם מזה האוצר, שנאמר 'וחנתי את אשר אחן'".

כששמע זאת משה רבנו אמר לה': "אני רואה שיש לך 'גמ"ח', שהרי 'אתה החלת להראות את עבדך את גדלך', ואסכך-תן גם לי מאוצר זה'".

וה"דבר שמואל" כתב שמשה רבנו הסתמך על דבר אחר. על פי דברי חז"ל שאומרים על הפסוק: "מי הקדימני ואשלם" - שהקב"ה אומר, ממי בקשתי שיעשה ברית מילה לפני שנתתי לו בן, תמיד אני נותן לאדם את הנצרך לו לפני קיום המצוה, למרות שלא מגיע לו, ומבקש שיעשה את המצוה.

אמר משה: "אתה החלת להראות את עבדך את גדלך ואת ירך החזקה" - הרי אתה תמיד מתחיל לתת. תן גם לי, אפוא, מאוצר של מתנת חנם.

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א